

DZIEJE NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK

POŚWIĘCONY

HISTORII

XX WIEKU

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T H I S T O R I I

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XXII

1990

3

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1991

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Antoni Czubiński, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Andrzej Kwilecki, Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Tomasz Nałęcz, Waldemar Michowicz, Jan Molenda, Franciszek Ryszka, Henryk Słabek, Kazimierz Sobczak, Witold Stankiewicz, Wiesław Śladkowski, Michał Śliwa, Wojciech Wrzesiński, Jan Zamojski, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ REDAKCJI

Tadeusz Wolsza

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo Wrocław.
Oddział w Warszawie 1991. Objętość: 12,10 ark. wyd., 8,00 ark. druk.,
10,64 ark. A1. Wydrukowano w Wojskowych Zakładach Kartograficznych
w Warszawie. Zam. U-2873.

SPIS TREŚCI

Krzysztof Bondaryk — Duchowieństwo łomżyńskie wobec wyborów parlamentarnych w 1928 r. i 1930 r.	3
Cezary Lusiński — Kryzys w stosunkach politycznych pomiędzy PPS—WRN a SL „Roch” w latach 1941—1943	21
Czesław Lewandowski — Niektóre elementy teorii narodu w publicystyce krajowej PPS (1945—1948)	31

*

Krzystyna Kersten — Procesy demograficzne XIX w. jako funkcja kształtowania się świata współczesnego	51
--	----

PRZEGLĄD BADAŃ

Maciej Mróz — Stan i potrzeby badań nad polityką Stolicy Apostolskiej wobec Polski, Ukrainy i Rosji w latach 1917—1926	59
--	----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

E. Gruner, <i>Arbeiderschaft und Wirtschaft in der Schweiz 1880—1914</i> — Franciszek Biały, Stanisław Żyga	67
W. Grabski, <i>Wybór pism</i> — Tadeusz Wolsza	79
E. Romer, <i>Pamiętnik paryski (1918—1921)</i> — Marian Leczyk	83
<i>Pamiętnik paryski</i> Eugeniusza Romera jako źródło historyczne — Jan Molenda	86
K. Koszyk, <i>Gustaw Stresemann. Der kaisertreue Demokrat. Eine Biographie</i> — Piotr Madajczyk	91
P. S. Wandycz, <i>The twilight of French eastern alliances 1926—1936. French—Czechoslovak—Polish relations from Locarno to the remilitarization of the Rhineland</i> — Henryk Batowski	94
Y. Ishida, <i>Jungkonservative in der Weimarer Republik. Der Ring-Kreis 1928—1933</i> — Marek Maciejewski	97
M. J. Kwiatkowski, <i>Polskie Radio w konspiracji 1939—1944</i> — Rafał Habielski	102
M. Starczewski, <i>Ruch oporu na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1939—1945</i> — Alina Fitowa	105
Ch. Lewin, <i>Le retour des prisonniers de guerre français. Naissance et développement de la FNPG 1944—1952</i> — Jerzy Eisler	109
M. Słodowa-Helpa, <i>Ludność wiejska Wielkopolski w procesie przemian społeczno-ekonomicznych. Przeobrażenia struktury społeczno-zawodowej w latach 1945—1970</i> — Dariusz Jarosz	110

ZYCIE NAUKOWE

Wojciech Korfanty — portret polityka — Jacek Burzyński	115
Seminarium poświęcone redaktorom naczelnym prasy Polskiej Ludowej — Roman Kazior	118

LISTY DO REDAKCJI

W związku z recenzjami M. Nowak-Kiełbikowej i S. Ciesielskiego — Marek K. Kamiński, Michał J. Zacharias	121
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

Кшиштоф Бондарык — Отношение ломжинского духовенства к парламентским выборам в 1928 г. и в 1930 г.	3
Цезары Люсиньский — Кризис в политических отношениях между ППС—ВРН и СЛ „Рох” в 1941—1943 гг.	21
Чеслав Левандовский — Некоторые элементы теории нации в отечественной публицистике ППС (1945—1948 гг.)	31

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИИ
РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ
НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ
ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ

CONTENTS

Krzysztof Bondaryk — The Łomża Clergy and the Elections to the Sejm in 1928 and 1930	3
Cezary Lusiński — The Crisis in the Political Relations of the Polish Socialist Party — „Freedom—Equality—Independence” and the People’s Party „Roch” between 1941 —1943	21
Czesław Lewandowski — Some Elements of the Theory of Nation in the Polish Socialist Party Journalistic Writings published in Poland (1945—1948)	31

STUDIES
CRITICAL ARTICLES AND REVIEWS
SCIENTIFIC LIFE
LETTERS TO THE EDITORS

Wydawnictwo Ossolineum

50-106 Wrocław, Rynek 9
tel. 386-25, telex 0712771 oss pl
Konto: Wielkopolski Bank Kredytowy, IV O/Wrocław
359209-1078 (waluta polska), 359209-1078-151-6787 (waluta obca)

OSSOLINEUM — najstarsza oficyna wydawnicza w Polsce — publikuje książki oraz czasopisma naukowe i popularnonaukowe z zakresu bibliografii, bibliotekoznawstwa i bibliologii, literatury i nauki o literaturze, historii, prawa i ekonomii, historii sztuki i architektury, historii kultury materialnej i archeologii, językoznawstwa, pedagogiki i psychologii, historii nauki i naukoznawstwa, filozofii i socjologii oraz nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych.

Książki i czasopisma Ossolineum można nabywać w księgarniach własnych Wydawnictwa:

Rynek 6, 50-106 Wrocław
Rynek 9, 50-106 Wrocław (sprzedaż wysyłkowa)
ul. Łagiewniki 56, 80-855 Gdańsk
pl. Żołnierza Polskiego 1, 70-551 Szczecin
ul. Piotrkowska 181, 90-447 Łódź
ul. Św. Jana 28, 31-110 Kraków
w księgarniach Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN:
pl. Wolności 7, I p., 50-071 Wrocław,
Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa,
ul. Św. Marka 22, 31-020 Kraków,
ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań,
ul. Bankowa 14, paw. D, I p., 40-077 Katowice,
pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin,
ul. Mazurska 26, 70-444 Szczecin

Ponadto sprzedaż edycji ossolińskich prowadzą większe księgarnie Domu Książki, w szczególności zaś: Rynek Główny 4, 31-042 Kraków; ul. Królewska 11, 20-109 Lublin; ul. Święty Marcin 69, 61-808 Poznań.

Ossolineum zaprasza do współpracy księgarzy, agencje kolporterskie i odbiorców indywidualnych — nabywców hurtowej ilości naszych książek, którym oferujemy możliwość zakupu po cenach zbytu bezpośrednio w Wydawnictwie na następujących warunkach: odbiór następuje własnym transportem lub przesyłką pocztową na koszt odbiorcy; rozliczenie należności — gotówką lub czekiem potwierdzonym w banku (wpłata bezpośrednio do Kasy Wydawnictwa) lub przelewem na nasze konto (w terminie do 14 dni od daty otrzymania towaru).

Zamówienia na prenumeratę czasopism w kraju należy kierować do Centrali Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-598 Warszawa.

OSSOLINEUM YOUR CHEAPEST AND MOST RELIABLE SUPPLIER OF ACADEMIC BOOKS AND PERIODICALS

Ossolineum Publishing House offers a wide spectrum of periodicals, serial publications and books covering various fields of contemporary scientific research.

For orders containing more than 10 titles (copies) a rebate of 15—20% will be granted, by purchase of 50 titles (copies) the rebate will increase to 40%. For book-sellers — 50% rebate. Subscriptions — 30% rebate.

No advance payment is required, postage and handling will be covered by Ossolineum.

The invoice is payable upon receipt. Individual and wholesale orders for books and periodicals published by Ossolineum, can be sent only directly to the publishers. Export Department, Rynek 9, 50-106 Wrocław, Poland. Our bank account for foreign currencies: Wielkopolski Bank Kredytowy, IV O/Wrocław, 359209-1078-151-6787.

Cena zł 12000,—